

EBA/GL/2016/07

18/01/2017

Gairės

dėl Reglamento (ES) Nr. 575/2013
178 straipsnyje nustatytos kreditinių
įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties
taikymo

1. Atitiktis gairėms ir informavimo pareiga

Šių gairių statusas

1. Šiame dokumente pateiktos pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010¹ 16 straipsnį parengtos gairės. Pagal Reglamento Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ir finansų įstaigos turi dėti visas pastangas siekdamos laikytis šių gairių.
2. Gairėse išdėstoma EBI nuomonė dėl tinkamos priežiūros praktikos Europos finansų priežiūros institucijų sistemoje arba dėl to, kaip Sąjungos teisė turėtų būti taikoma tam tikroje srityje. Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžtos kompetentingos institucijos, kurioms taikomos šios gairės, turėtų jų laikytis ir atitinkamai jas įtraukti į savo praktiką (pvz., iš dalies pakeisti savo teisinę sistemą arba priežiūros procesus), įskaitant tuos atvejus, kai gairės pirmiausia yra skiriamos įstaigoms.

Pranešimo reikalavimai

3. Pagal Reglamento Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos iki 20.03.2017. privalo EBI pranešti, ar laikosi arba ketina laikytis šių gairių, arba nurodyti nesilaikymo priežastis. Jeigu kompetentingos institucijos iki šio termino nepateiks jokie pranešimo, EBI laikys, kad jos gairių nesilaiko. Pranešimus reikėtų siųsti adresu compliance@eba.europa.eu užpildžius EBI interneto svetainėje pateiktą formą ir įrašius nuorodą „EBA/GL/2016/07“. Pranešimus turėtų teikti asmenys, turinys įgaliojimus pranešti apie gairių laikymąsi savo kompetentingų institucijų vardu. Apie visus gairių laikymosi pasikeitimus taip pat būtina pranešti EBI.
4. Pranešimai bus skelbiami EBI interneto svetainėje pagal 16 straipsnio 3 dalį.

¹ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 12).

2. Dalykas, taikymo sritis ir sąvokų apibrėžtys

Dalykas

5. Šiose gairėse nustatyti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio, kuriame pateikiama kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis, taikymo reikalavimai, atitinkantys šio reglamento 178 straipsnio 7 dalyje EBI suteiktus įgaliojimus.

Taikymo sritis

6. Šios gairės taikomos:
 - (a) pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 trečios dalies II antraštinės dalies 3 skyrių – vidaus reitingais pagrįstam metodui (angl. *Internal ratings based approach*, IRB);
 - (b) pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 127 straipsnyje pateiktą nuorodą į 178 straipsnį – standartizuotam kredito rizikos vertinimo metodui.
7. Įstaigos, gavusios leidimą taikyti IRB metodą, turėtų šiose gairėse IRB metodui nustatyti reikalavimus taikyti visoms pozicijoms. Jeigu šios įstaigos yra gavusios išankstinį leidimą nuolat taikyti standartizuotą kredito rizikos vertinimo metodą pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 150 straipsnį arba leidimą nuosekliai taikyti IRB metodą pagal šio reglamento 148 straipsnį, jos šiose gairėse standartizuotam kredito rizikos vertinimo metodui nustatyti reikalavimus gali taikyti atitinkamoms pozicijoms, kurioms nuolat iš dalies taikomas standartizuotas kredito rizikos vertinimo metodas arba kurios įtrauktos į nuoseklaus įgyvendinimo planą.

Adresatai

8. Šios gairės skirtos kompetentingoms institucijoms, apibrėžtoms Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalies i punkte, ir finansų įstaigoms, apibrėžtoms Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 1 dalyje.

Sąvokų apibrėžtys

9. Jeigu nenurodyta kitaip, Reglamente (ES) Nr. 575/2013 ir Direktyvoje 2013/36/ES vartojami ir apibrėžti terminai šiose gairėse turi tokią pačią reikšmę.

3. Įgyvendinimas

Taikymo data

10. Šios gairės taikomos nuo 2021 m. sausio 1 d., todėl įstaigos šių gairių reikalavimus turėtų į savo vidaus procedūras ir IT sistemas įtraukti iki šios datos, tačiau kompetentingos institucijos savo nuožiūra gali šį perėjimą paspartinti.

IRB metodą taikančių įstaigų veiksmai taikant gaires pirmą kartą

11. Taikydamos šias gaires pirmą kartą, IRB metodą taikančios įstaigos turėtų įvertinti ir prireikus atitinkamai pritaikyti savo reitingų sistemas, kad rizikos parametru įverčiai pagal šias gaires atitiktų naująją kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį, ir šiuo tikslu atlikti šiuos veiksmus:
 - (a) jeigu įmanoma, remiantis šiose gairėse nustatyta naująja kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtimi, taip pat atsižvelgiant visų pirma į pradelstų kreditinių įsipareigojimų reikšmingumo ribines vertes, nurodytas Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 2 dalies d punkte, pakoreguoti istorinius duomenis;
 - (b) įvertinti poveikio visiems rizikos parametrams reikšmingumą ir nuosavų lėšų reikalavimus pagal šiose gairėse nustatytą naująją kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį, taip pat palyginti su nuosavų lėšų reikalavimais pagal ankstesnę kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį, jeigu taikytina, atitinkamai pakoregavus istorinius duomenis;
 - (c) siekiant atsižvelgti į galimus rizikos įverčių iškraipymus, atsirandančius dėl nenuoseklios kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymo modeliavimo tikslais, rengiant istorinius duomenis, į savo reitingų sistemas įtraukti papildomą konservatyvumo atsargą.
12. 11 dalyje nurodytus pakeitimus, kurie reitingų sistemose atliekami taikant šias gaires, turi patikrinti vidaus vertinimo skyrius; jie klasifikuojami pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) Nr. 529/2014 ir, atsižvelgiant į šio klasifikavimo rezultatus, apie juos turi pranešti arba patvirtinti atitinkama kompetentinga institucija.
13. Įstaigos, kurios taiko IRB metodą ir kurios pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 143 straipsnį ir Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) Nr. 529/2014² turi gauti išankstinį kompetentingų institucijų leidimą, kad įtrauktų šias gaires į savo vidaus procedūras iki 10 dalyje nustatyto

² OL L 148, 2014 5 20, p. 36.

termino, turėtų su savo kompetentingomis institucijomis suderinti galutinį paraiškos patvirtinti kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties pakeitimus terminą.

14. Pradėjusios rinkti duomenis pagal šiose gairėse nustatytą naująją kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį, IRB metodą taikančios įstaigos, atlikdamos reguliarią Reglamento (ES) Nr. 575/2013 179 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytų rizikos įverčių peržiūrą, turėtų pratęsti arba, jeigu tai pateisinama, perkelti rizikai kiekybiškai įvertinti naudojamą istorinių duomenų laikotarpį, kad būtų galima įtraukti naujus duomenis. Kol bus susitarta dėl tinkamo laikotarpio ir vienodos kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties, šios IRB metodą taikančios įstaigos, atlikdamos reguliarias rizikos parametrų įverčių peržiūras, turėtų įvertinti 11 dalies b punkte nurodytos konservatyvumo atsargos dydžio tinkamumą.

Panaikinimas

15. Nuo 2021 m. sausio 1 d. panaikinami 2006 m. balandžio 4 d. paskelbtų Europos bankininkystės priežiūros institucijų komiteto (EBPIK) pažangiojo vertinimo metodo (AMA) ir vidaus reitingais pagrįstų metodų įgyvendinimo, tinkamumo patvirtinimo ir vertinimo gairių (GL10) 3.3.2.1 ir 3.4.4 skirsniai.

4. Pradelstumo kriterijus nustatant kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo atvejus

Pradelstų dienų skaičiavimas

16. Taikant Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 dalies b punktą, jeigu pagrindinė suma, palūkanos ar mokestis nebuvo sumokėti tą dieną, kai suėjo terminas, įstaigos turėtų tai pripažinti pradelstu kreditiniu įsipareigojimu. Jeigu kreditinių įsipareigojimų tvarkaraštis keičiamas, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 2 dalies e punkte, įstaigos politikos nuostatuose turėtų būti patikslinta, kad pradelstos dienos turėtų būti skaičiuojamos pagal pakeistą mokėjimų tvarkaraštį.
17. Jeigu susitarime dėl kredito suteikimo įsipareigojančiajam asmeniui leidžiama keisti tvarkaraštį ar sustabdyti arba atidėti mokėjimus tam tikromis sąlygomis, o įsipareigojantysis asmuo veikia neviršydamas sutartimi suteiktų teisių, pakoreguotos, sustabdytos arba atidėtos įmokos neturėtų būti laikomos pradelstomis, tačiau pradelstos dienos turėtų būti skaičiuojamos pagal naują tvarkaraštį, kai šis bus paskelbtas. Vis dėlto, įsipareigojančiajam asmeniui pakeitus tvarkaraštį ar sustabdžius arba atidėjus mokėjimus, įstaigos turėtų išanalizuoti tokių pakeitimų priežastis ir įvertinti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio

1 ir 3 dalyse bei šių gairių 5 skirsnyje nustatytus galimus tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymius.

18. Jeigu įsipareigojimo sumos grąžinimas sustabdomas, nes pagal įstatymą numatyta tokia galimybė arba kiti teisiniai apribojimai, pradelstų dienų skaičiavimas tuo laikotarpiu taip pat turėtų būti sustabdytas. Vis dėlto tokiais atvejais įstaigos, jeigu tai įmanoma, turėtų išanalizuoti pasinaudojimo galimybe sustabdyti įsipareigojimo sumos grąžinimą priešastis ir įvertinti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 ir 3 dalyse bei šių gairių 5 skirsnyje nustatytus galimus tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymius.
19. Jeigu įsipareigojančiojo asmens ir įstaigos ginčo objektas yra įsipareigojimo sumos grąžinimas, pradelstų dienų skaičiavimas gali būti sustabdytas, kol ginčas bus išspręstas, įvykdžius bent vieną iš šių sąlygų:
 - (a) teisme nagrinėjamas įsipareigojančiojo asmens ir įstaigos ginčas dėl kreditinio įsipareigojimo buvimo ar sumos arba speciali išorės įstaiga vykdo kitą oficialią procedūrą, per kurią pagal atitinkamoje jurisdikcijoje taikomą teisinę sistemą priimamas privalomas sprendimas;
 - (b) konkrečiu išperkamosios nuomos atveju įstaigai pateikiamas oficialus skundas dėl sutarties dalyko, o skundo pagrįstumą patvirtina nepriklausomas vidaus audito, vidaus patikimumo vertinimo ar kitas panašus nepriklausomas audito padalinys.
20. Jeigu dėl tokio įvykio, kaip įsipareigojančiojo asmens susijungimas, įsigijimas ar kitas panašus sandoris, įsipareigojantysis asmuo pasikeičia, pradelstas dienas reikėtų pradėti skaičiuoti nuo to momento, kai kitas asmuo ar subjektas tampa įpareigotas įvykdyti įsipareigojimą. Įsipareigojančiojo asmens pavadinimo pasikeitimas pradelstų dienų skaičiavimui neturi įtakos.
21. Visų pradelstų sumų, kurios yra susijusios su bet koku įsipareigojančiojo asmens įsipareigojimu įstaigai, patronuojančiajai bendrovei ar bet kuriai iš jos patronuojamųjų įmonių ir kurias įstaigos turi apskaičiuoti, kad galėtų palyginti su kompetentingos institucijos pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 2 dalies d punktą nustatyta reikšmingumo ribine verte, suma turėtų būti apskaičiuojama tokiu periodiškumu, kad būtų galima laiku nustatyti kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo atvejį. Įstaigos turėtų užtikrinti, kad sprendimams priimti, vidaus rizikos valdymui vykdyti, vidaus ar išorės ataskaitoms rengti ir nuosavų lėšų reikalavimams apskaičiuoti naudojama informacija apie pradelstas dienas ir kreditinių įsipareigojimų neįvykdymą būtų deramai atnaujinta. Jeigu įstaigos pradelstas dienas skaičiuoja rečiau nei kasdien, jos turėtų užtikrinti, kad kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo data būtų nustatyta kaip data, kai buvo faktiškai įvykdytas pradelstumo kriterijus.

22. Kreditinių įsipareigojimų nevykdančio asmens statuso priskyrimo įsipareigojančiajam asmeniui neturėtų papildomai vertinti ekspertai; įsipareigojančiajam asmeniui įvykdžius pradelstumo kriterijų, visos to įsipareigojančiojo asmens pozicijos laikomos neįvykdytomis, išskyrus atvejus, kai įvykdoma bet kuri iš šių sąlygų:

(a) pozicijos gali būti vertinamos kaip mažmeninės pozicijos ir įstaiga kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį taiko individualios kredito priemonės lygmeniu;

(b) laikoma, kad įvyko vadinamasis „techninio pradelstumo atvejis“ pagal 23 dalį.

Techninio pradelstumo atvejis

23. Techninio pradelstumo atvejis turėtų būti laikomas įvykusi bet kuriuo iš šių atvejų:

(a) jeigu įstaiga nustato, kad kreditinių įsipareigojimų nevykdančio asmens statusas priskirtas dėl įstaigos padarytos duomenų ar sistemos klaidos, įskaitant rankiniu būdu padarytas standartizuotų procesų klaidas, bet neįskaitant netinkamų kredito sprendimų priėmimo;

(b) jeigu įstaiga nustato, kad kreditinių įsipareigojimų nevykdančio asmens statusas priskirtas neatlikus arba netinkamai ar pavėluotai atlikus įsipareigojančiojo asmens pavestą atlikti mokėjimo operaciją arba jeigu yra įrodymų, kad mokėjimas buvo nesėkmingas dėl mokėjimo sistemos gedimo;

(c) jeigu dėl operacijos pobūdžio praeina tam tikras laiko tarpas nuo tada, kai įstaiga gauna mokėjimą, ir to mokėjimo pervedimo į atitinkamą sąskaitą, t. y., mokėjimas atliekamas dar nesuėjus 90 dienų terminui, o kliento sąskaita kredituojama pavėluotai, praėjus 90 dienų;

(d) konkrečiu faktoringo susitarimų atveju, kai įsigytos gautinos sumos įtraukiamos į įstaigos balansą, o kompetentingos institucijos pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 2 dalies d punktą nustatyta reikšmingumo ribinė vertė pažeidžiama, tačiau nė viena iš įsipareigojančiojo asmens gautinų sumų nėra pradelsta daugiau nei 30 dienų.

24. Techninio pradelstumo atvejai neturėtų būti laikomi kreditinių įsipareigojimų neįvykdymu pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnį. Visas nustatytas klaidas, dėl kurių įvyko techninio pradelstumo atvejis, įstaigos turėtų kuo greičiau ištaisyti.

Kalbant apie IRB metodą taikančias įstaigas, rizikos parametrams apskaičiuoti techninio pradelstumo atvejai turėtų būti pašalinti iš bazinių duomenų apie neįvykdytas pozicijas rinkinio.

Centrinės valdžios, vietos valdžios institucijų ir viešojo sektoriaus subjektų pozicijos

25. Įstaigos gali taikyti specialią tvarką centrinės valdžios, vietos valdžios institucijų ir viešojo sektoriaus subjektų pozicijoms, jeigu įvykdomos visos šios sąlygos:

- (a) sutartis yra susijusi su prekių tiekimu ar paslaugų teikimu, o pagal administracines procedūras reikalaujama, kad, prieš atliekant mokėjimą, būtų imtasi tam tikrų su sutarties vykdymu susijusių kontrolės priemonių; tai visų pirma taikoma faktoringo pozicijoms arba panašioms susitarimams, bet netaikoma tokioms finansinėms priemonėms kaip obligacijos;
- (b) be vėlavimo sumokėti nėra jokių kitų tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymių, nurodytų Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 dalies a punkte ir 3 dalyje, šios gairės yra taikytinos, įsipareigojančiojo asmens finansinė padėtis yra gera ir nėra jokio pagrindo susirūpinti, kad gali būti sumokėta ne visa įsipareigojimo suma, įskaitant, jeigu taikytina, delspinigius;
- (c) įsipareigojimas pradelstas ne daugiau kaip 180 dienų.

26. Įstaigos, nusprendusios taikyti 25 dalyje apibrėžtą specialią tvarką, turėtų įvykdyti visas šias sąlygas:

- (a) šios pozicijos neturėtų būti įtraukiamos apskaičiuojant kitų šio įsipareigojančiojo asmens pozicijų reikšmingumo ribinę vertę;
- (b) jos neturėtų būti laikomos kreditinių įsipareigojimų neįvykdymu pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnį;
- (c) turėtų būti aiškiai nurodyta, kad tai yra pozicijos, kurioms taikoma speciali tvarka.

Faktoringui ir įsigytoms gautinoms sumoms taikytinos specialios nuostatos

27. Jeigu yra sudarytas faktoringo susitarimas, pagal kurį perduotos gautinos sumos nepripažįstamos faktoringo įmonės balanse, o faktoringo įmonė tiesiogiai atsiskaito klientui iki tam tikros sutartos procentinės dalies, pradelstų dienų skaičiavimas turėtų prasidėti nuo tada, kai faktoringo sąskaita tampa debetuota, t. y., kai už gautinas sumas sumokėti avansai viršija faktoringo įmonės ir kliento sutartą procentinę dalį. Kad nustatytų pradelstas faktoringo įmonės kliento pozicijas, įstaigos turėtų atlikti vieną iš šių veiksmų:

- (a) palyginti debetuotoje faktoringo sąskaitoje esančią bendrą sumą ir visus kitus pradelstus kliento įsipareigojimus, įtrauktus į faktoringo įmonės balansą, su

kompetentingos institucijos pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 2 dalies d punktą nustatytos reikšmingumo ribinės vertės absoliučiuoju komponentu;

(b) palyginti a punkte nurodytos sumos ir einamosios faktoringo sąskaitos vertės bendros sumos, t. y. už gautinas sumas sumokėtų avansų ir visų kitų į balansą įtrauktų pozicijų, susijusių su kliento kreditiniais įsipareigojimais, vertės santykį su kompetentingos institucijos pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 2 dalies d punktą nustatytos reikšmingumo ribinės vertės santykinio komponentu;

28. Jeigu yra sudarytas faktoringo susitarimas, pagal kurį įsigytos gautinos sumos pripažįstamos faktoringo įmonės balanse, o faktoringo įmonė turi kliento skolininkų pozicijų, pradelstų dienų skaičiavimas turėtų prasidėti nuo tada, kai sueina bent vienos gautinos sumos mokėjimo terminas. Esant tokiai padėčiai, atsižvelgdamos į tai, kad perduotos gautinos sumos yra įsigytos gautinos sumos, jeigu jos atitinka Reglamento (ES) Nr. 575/2013 154 straipsnio 5 dalyje nustatytus reikalavimus, arba, jeigu tai yra įsigytos įmonių gautinos sumos – Reglamento (ES) Nr. 575/2013 153 straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus, IRB metodą taikančios įstaigos kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį gali taikyti taip, kaip ji taikoma mažmeninėms pozicijoms pagal šių gairių 9 skirsinį.
29. Jeigu įstaiga pripažįsta įvykius, susijusius su įsigytų gautinų sumų sumažėjimo rizika, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 53 punkte, šie įvykiai neturėtų būti laikomi lemiančiais įsipareigojančiojo asmens kreditinių įsipareigojimų neįvykdymą. Jeigu gautina suma sumažėjo dėl įvykių, susijusių su gautinų sumų sumažėjimo rizika, pvz., diskontų, atskaitų, užskaitų ar pardavėjo išduotų kreditinių dokumentų, sumažėjusi gautina suma turėtų būti įtraukta skaičiuojant pradelstas dienas. Jeigu tarp įsipareigojančiojo asmens ir pardavėjo kyla ginčas ir toks įvykis pripažįstamas susijusiu su gautinų sumų sumažėjimo rizika, pradelstų dienų skaičiavimas turėtų būti sustabdytas, kol ginčas bus išspręstas.
30. Įvykiai, pripažinti susijusiais su gautinų sumų sumažėjimo rizika ir dėl to neįtraukiami nustatant kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo atvejus, turėtų būti įtraukti apskaičiuojant nuosavų lėšų reikalavimus ar vidaus kapitalą gautinų sumų sumažėjimo rizikai padengti. Jeigu įstaigos pripažįsta nemažai su gautinų sumų sumažėjimo rizika susijusių įvykių, jos turėtų išanalizuoti ir dokumentuoti tokių įvykių priežastis ir įvertinti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 ir 3 dalyse bei šių gairių 5 skirsnyje nustatytus galimus tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymius.
31. Jeigu įsipareigojantysis asmuo nebuvo tinkamai informuotas apie tai, kad faktoringo įmonės klientas jai perdavė gautiną sumą, ir įstaiga turi įrodymų, kad gautina suma klientui buvo sumokėta, įstaiga neturėtų šios gautinos sumos laikyti pradelsta. Jeigu įsipareigojantysis asmuo buvo tinkamai informuotas apie gautinos sumos perdavimą, tačiau vis tiek atliko mokėjimą klientui, įstaiga turėtų toliau skaičiuoti pradelstas dienas pagal gautinos sumos sąlygas.

32. Konkrečiu neatskleistų faktoringo susitarimų atveju, kai įsipareigojantieji asmenys nėra informuojami apie gautinų sumų perdavimą, bet įsigytos gautinos sumos pripažįstamos faktoringo įmonės balanse, pradelstų dienų skaičiavimas turėtų prasidėti nuo momento, sutarto su klientu, kai įsipareigojančiųjų asmenų atlikti mokėjimai iš kliento turėtų būti pervesti faktoringo įmonei.

Reikšmingumo ribinės vertės nustatymas

33. Kompetentingos institucijos turėtų EBI pranešti apie jų jurisdikcijoje pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 2 dalies d punktą nustatytas reikšmingumo ribines vertes. Įsigaliojus pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 6 dalį parengtiems techniniams reguliavimo standartams, kuriuose kompetentingos institucijos nustato kitokią reikšmingumo ribos santykinio komponento vertę nei tuose techniniuose reguliavimo standartuose nurodytas 1 proc., jos turėtų EBI pagrįsti, kodėl pasirinko šią kitokią ribinę vertę.
34. Įstaigos turėtų pradelstiems kreditiniams įsipareigojimams taikyti jų kompetentingų institucijų pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 2 dalies d punktą nustatytą reikšmingumo ribinę vertę. Įstaigos gali kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo atvejus nustatyti taikydamos žemesnę ribinę vertę, jeigu gali įrodyti, kad ši žemesnė ribinė vertė yra tinkamas tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymis ir ją taikant nebus nustatoma pernelyg daug neįvykdytų kreditinių įsipareigojimų, kurie vėl bus pripažinti įvykdytais netrukus po to, kai buvo pripažinti neįvykdytais, arba mažinami kapitalo reikalavimai. Šiuo atveju įstaigos kaip papildomą tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymį turėtų į savo duomenų bazes įtraukti informaciją apie tai, kas lėmė kreditinių įsipareigojimų neįvykdymą.

5. Tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai

Nekaupiamumo statusas

35. Nustatydamos tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo atvejus, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 3 dalies a punkte, įstaigos turėtų laikytis požiūrio, kad įsipareigojantysis asmuo, tikėtina, neįvykdys kreditinių įsipareigojimų tais atvejais, kai su kreditiniais įsipareigojimais susijusios palūkanos nebėra pripažįstamos įstaigos pelno ir nuostolio ataskaitoje dėl pablogėjusios įsipareigojimo kredito kokybės.

Specifinės kredito rizikos koregavimai (SKRK)

36. Nustatant tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo atvejus, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 3 dalies b punkte, turėtų būti laikomasi požiūrio, kad visi toliau nurodyti specifinės kredito rizikos koregavimai (SKRK) atliekami pastebėjus reikšmingą

kreditinio įsipareigojimo kredito kokybės pablogėjimą, todėl turėtų būti vertinami kaip tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai:

- (a) pelno ir nuostolio ataskaitoje pripažinti ir su tikrąja verte įvertintomis priemonėmis susiję nuostoliai, kurie pagal taikytiną apskaitos sistemą parodo vertės sumažėjimą, susijusį su kredito rizika;
- (b) atskirai arba bendrai vertinami nuostoliai, susiję su dabartiniais ar praeities įvykiais, darantys poveikį reikšmingai atskirai pozicijai arba pozicijoms, kurios atskirai nėra reikšmingos.

37. SKRK, apimantys nuostolius, su kuriais susijusi istorinė patirtis, pakoreguoti atsižvelgiant į dabartinius stebimus duomenis, rodo, kad nuostoliai yra atsiradę, bet įstaiga dar nežino, kurioje atskiroje pozicijoje šie nuostoliai buvo patirti („patirti, bet neapskaityti nuostoliai“), neturėtų būti laikomi konkrečiau įsipareigojančiojo asmens tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiu.

38. Jeigu įstaiga poziciją laiko nuvertėjusia, tokia padėtis turėtų būti laikoma papildomu tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiu, todėl įsipareigojantysis asmuo turėtų būti laikomas neįvykdžiusiu kreditinių įsipareigojimų, neatsižvelgiant į tai, ar šiai pozicijai priskirti kokie nors SKRK. Jeigu pagal taikytiną apskaitos sistemą patirtų, bet neapskaitytų nuostolių atveju pozicijos pripažįstamos nuvertėjusiomis, šie atvejai neturėtų būti laikomi tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiu.

39. Jeigu įstaiga pagal 9-ąjį tarptautinį finansinės atskaitomybės standartą (TFAS) pozicijos kredito kokybę laiko pablogėjusia, t. y. priskiria ją 3 etapui, kaip apibrėžta 2014 m. liepos mėn. Tarptautinių apskaitos standartų valdybos (TASV) paskelbtame 9-ajame TFAS „Finansinės priemonės“, tokia pozicija turėtų būti laikoma neįvykdyta, išskyrus atvejus, kai pozicijos kredito kokybė pripažinta pablogėjusia dėl vėlavimo atlikti mokėjimą ir įvykdoma viena arba abi šios sąlygos:

- (a) kompetentingos institucijos, remdamosi Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 dalies b punktu, 90 pradelstų dienų laikotarpį pakeičia 180 pradelstų dienų laikotarpiu, ir šis ilgesnis laikotarpis nėra naudojamas kredito vertės sumažėjimui pripažinti;
- (b) Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 2 dalies d punkte nurodyta reikšmingumo ribinė vertė nebuvo pažeista;
- (c) pozicija pripažinta techninio pradelstumo atveju pagal 23 dalį;
- (d) pozicija atitinka 25 dalyje nustatytas sąlygas.

40. Jeigu įstaiga taiko ir 9-ąjį TFAS, ir kitą apskaitos sistemą, ji turėtų pasirinkti, ar pozicijas klasifikuoti kaip neįvykdytas pagal 36–38 dalis, ar pagal 39 dalį. Priėmus šį sprendimą, jo reikėtų visą laiką nuosekliai laikytis.

Kreditinio įsipareigojimo pardavimas

41. Nustatydamos tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo atvejus, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 3 dalies c punkte, įstaigos turėtų atsižvelgti į nuostolių, susijusių su kreditinių įsipareigojimų pardavimu, pobūdį ir reikšmingumą, kaip nurodyta tolesniuose punktuose. Tradicinio pakeitimo vertybiniais popieriais operacijos su reikšmingu rizikos perleidimu ir kreditinių įsipareigojimų pardavimas grupių viduje turėtų būti laikomi kreditinių įsipareigojimų pardavimu.
42. Įstaigos turėtų išanalizuoti kreditinių įsipareigojimų pardavimo ir jų pripažintų nuostolių priežastis. Jeigu kreditinių įsipareigojimų pardavimo priežastys nebuvo susijusios su kredito rizika, pvz., jeigu reikia padidinti įstaigos likvidumą arba pasikeičia verslo strategija ir įstaiga tų įsipareigojimų kredito kokybės nelaiko pablogėjusia, ekonominiai nuostoliai, susiję su tų įsipareigojimų pardavimu, turėtų būti laikomi nesusijusiais su kreditu. Tokiu atveju, jeigu dokumentais tinkamai pagrindžiama, kodėl pardavimo nuostoliai vertinami kaip nesusiję su kreditu, kreditinių įsipareigojimų pardavimas neturėtų būti laikomas kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiu, net jeigu nuostoliai yra reikšmingi. Visų pirma įstaigos gali kreditinių įsipareigojimų pardavimo nuostolius laikyti nesusijusiais su kreditu, jeigu parduodamas turtas yra turtas, kuriuo prekiaujama viešai ir kuris įvertintas tikrąja verte.
43. Tačiau, jeigu kreditinių įsipareigojimų pardavimo nuostoliai yra susiję su pačių įsipareigojimų kredito kokybe, visų pirma, jeigu įstaiga parduoda kreditinius įsipareigojimus dėl pablogėjusios jų kokybės, įstaiga turėtų išanalizuoti ekonominių nuostolių reikšmingumą ir, jeigu ekonominiai nuostoliai yra reikšmingi, tai turėtų būti laikoma kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiu.
44. Su kreditu susijusiems kreditinių įsipareigojimų pardavimo ekonominiams nuostoliams įstaigos turėtų nustatyti reikšmingą laikytiną ribinę vertę, kuri būtų apskaičiuojama pagal šią formulę ir neviršytų 5 proc.:

$$L = \frac{E - P}{E}$$

kai:

L yra ekonominis nuostolis, susijęs su kreditinių įsipareigojimų pardavimu;

E yra visa neįvykdytų parduodamų įsipareigojimų suma, įskaitant palūkanas ir mokesčius;

P yra už parduodamus įsipareigojimus sutarta kaina.

45. Kad įvertintų bendrą su kreditinių įsipareigojimų pardavimu susijusio ekonominio nuostolio reikšmingumą, įstaigos turėtų apskaičiuoti ekonominį nuostolį ir palyginti jį su 44 dalyje

nurodyta ribine verte. Jeigu ekonominis nuostolis yra didesnis už šią ribinę vertę, jos turėtų kreditinius įsipareigojimus laikyti neįvykdytais.

46. Kreditiniai įsipareigojimai gali būti parduoti iki kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo arba po jo. Neatsižvelgiant į pardavimo momentą, jeigu kreditinių įsipareigojimų pardavimas buvo susijęs su reikšmingais su kreditu susijusiais ekonominiais nuostoliais, IRB metodą taikančios įstaigos turėtų tinkamai registruoti ir saugoti informaciją apie nuostolius, kad būtų galima apskaičiuoti rizikos parametrus.
47. Jeigu kreditinio įsipareigojimo pardavimas, kai patiriami reikšmingi su kreditu susiję ekonominiai nuostoliai, įvyksta prieš nustatant tos pozicijos įsipareigojimų neįvykdymą, pardavimo momentu reikėtų laikyti kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo momentą. Dalinio visų įsipareigojančiojo asmens įsipareigojimų pardavimo atveju, kai pardavimas yra susijęs su reikšmingais su kreditu susijusiais ekonominiais nuostoliais, visos likusios šio įsipareigojančiojo asmens pozicijos turėtų būti laikomos neįvykdytomis, išskyrus atvejus, kai pozicijos gali būti laikomos mažmeninėmis pozicijomis ir įstaiga kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį taiko priemonės lygmeniu.
48. Pozicijų portfelio pardavimo atveju atskirų šio portfelio kreditinių įsipareigojimų vertinimą turėtų lemti tai, kaip buvo nustatyta portfelio kaina. Jeigu viso portfelio kaina nustatyta tam tikriems kreditiniams įsipareigojimams taikant diskontą, su kreditu susijusių ekonominių nuostolių reikšmingumas turėtų būti vertinamas atskirai kiekvienai šio portfelio pozicijai. Tačiau, jeigu kaina buvo nustatyta tik portfelio lygmeniu, su kreditu susijusių ekonominių nuostolių reikšmingumas gali būti vertinamas portfelio lygmeniu, ir tokiu atveju, jeigu pažeidžiama 44 dalyje nurodyta riba, visi šio portfelio kreditiniai įsipareigojimai pardavimo momentu turėtų būti laikomi neįvykdytais.

Būtinasis restruktūrizavimas

49. Nustatant tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo atvejus, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 3 dalies d punkte, būtinasis restruktūrizavimas turėtų būti laikomas įvykusių, kai skolininkui, kuriam iškilo arba netrukus iškils sunkumų vykdant savo finansinius įsipareigojimus, suteikiamos lengvatoms, kaip nurodyta 2014 m. balandžio 16 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 680/2014³ su pakeitimais, padarytais Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2015/227⁴, V priedo 163–167 ir 172–174 dalyse.
50. Kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 3 dalies d punkte, įsipareigojantysis asmuo turėtų būti laikomas neįvykdžiusiu įsipareigojimų tais atvejais, kai tikėtina, kad finansinis įsipareigojimas sumažės dėl būtino restruktūrizavimo, o kalbant apie restruktūrizuotas pozicijas, įsipareigojantysis asmuo turėtų būti klasifikuojamas kaip

³ OL L 191, 2014 6 28, p. 1.

⁴ OL L 48, 2015 2 20, p. 1.

neįvykdęs įsipareigojimų tik tada, kai tikėtina, kad finansinis įsipareigojimas sumažės dėl atitinkamų restruktūrizavimo priemonių taikymo.

51. Įstaigos turėtų nustatyti ribinę vertę sumažėjusiam finansiniam įsipareigojimui, kuris laikomas sumažėjusiu dėl reikšmingo pagrindinės sumos grąžinimo įmokų, palūkanų arba susijusių mokesčių panaikinimo ar atidėjimo ir turėtų būti apskaičiuojamas pagal šią formulę bei neviršyti 1 proc.:

$$DO = \frac{NPV_0 - NPV_1}{NPV_0}$$

kai:

DO yra sumažėjęs finansinis įsipareigojimas;

NPV₀ yra grynujų pinigų srautų, numatomų pagal sutartinius įsipareigojimus, prieš pakeičiant sutarties sąlygas, ir diskontuotų taikant kliento pradinę faktinę palūkanų normą, grynoji dabartinė vertė (įskaitant nesumokėtas palūkanas ir mokesčius);

NPV₁ yra grynujų pinigų srautų, numatomų pagal naująjį susitarimą ir diskontuotų taikant kliento pradinę faktinę palūkanų normą, grynoji dabartinė vertė.

52. Nustatydamos tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo atvejus, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 3 dalies d punkte, įstaigos kiekvienu būtino restruktūrizavimo atveju turėtų apskaičiuoti sumažėjusį finansinį įsipareigojimą ir jį palyginti su 51 dalyje nurodyta riba. Jeigu sumažėjęs finansinis įsipareigojimas yra didesnis už šią ribą, pozicijos turėtų būti laikomos neįvykdytomis.
53. Tačiau, jeigu sumažėjęs finansinis įsipareigojimas yra mažesnis už nustatytą ribą, visų pirma kai grynujų pinigų srautų, numatomų pagal būtino restruktūrizavimo susitarimą, grynoji dabartinė vertė yra didesnė už grynujų pinigų srautų, numatomų prieš pakeičiant sutarties sąlygas, grynąją dabartinę vertę, įstaigos turėtų įvertinti, ar tokioms pozicijoms būdingi ir kiti galimi tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai. Jeigu įstaigai kyla pagrįstų abejonių dėl tikimybės, kad pagal naująjį susitarimą bus laiku sumokėta visa įsipareigojimo suma, įsipareigojantysis asmuo turėtų būti laikomas neįvykdžiusiu įsipareigojimų. Požymiai, iš kurių galima spręsti apie tikėtiną kreditinių įsipareigojimų neįvykdymą, yra šie:
- (a) didelė vienkartinė suma, numatyta skolos grąžinimo tvarkaraščio pabaigoje;
 - (b) nereguliaraus skolos grąžinimo tvarkaraštis, kuriame gerokai mažesnės sumos numatytos išmokėti skolos grąžinimo tvarkaraščio pradžioje;
 - (c) ilgas lengvatinis laikotarpis skolos grąžinimo tvarkaraščio pradžioje;
 - (d) būtino restruktūrizavimo procedūra įsipareigojančiojo asmens pozicijoms taikyta daugiau kaip vieną kartą.

54. Įsipareigojančiajam asmeniui, kuris jau yra neįvykdęs įsipareigojimų, suteikus bet kokią lengvatą, jis turėtų būti klasifikuojamas kaip įsipareigojantysis asmuo, kuriam taikyta būtino restruktūrizavimo procedūra. Visos pozicijos, pagal 2014 m. balandžio 16 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 680/2014 su pakeitimais, padarytais Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2015/227, klasifikuotos kaip restruktūrizuotos ir neveiksnius, turėtų būti klasifikuojamos kaip neįvykdytos ir joms turėtų būti taikoma būtino restruktūrizavimo procedūra.
55. Jeigu bet kuris iš Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytų kreditinių įsipareigojimų grąžinimo tvarkaraščio pakeitimų atliekamas dėl įsipareigojančiojo asmens patiriamų finansinių sunkumų, įstaigos taip pat turėtų įvertinti, ar buvo atliktas būtinas restruktūrizavimas ir ar buvo nustatyta tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymių.

Bankrotas

56. Nustatydamos tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo atvejus, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 3 dalies e ir f punktuose, įstaigos savo vidaus politikos nuostatuose turėtų aiškiai nurodyti, kokios rūšies priemonė laikoma į bankrutuojančio asmens statusą panašiu statusu ar užtikrinimo priemone, atsižvelgiant į visas atitinkamas teises sistemas ir toliau nurodytas tipines tokios užtikrinimo priemonės ypatybes:
- (a) užtikrinimo sistema apima visus kreditorius arba visus kreditorius, turinčius neužtikrintų reikalavimų;
 - (b) užtikrinimo schemos sąlygos yra patvirtintos teismo ar kitos atitinkamos valdžios institucijos;
 - (c) į užtikrinimo sistemos sąlygas įtrauktas laikinas mokėjimų sustabdymas arba dalinis skolos grąžinimas;
 - (d) priemonės yra susijusios su tam tikra įmonės ir jos turto kontrole;
 - (e) jeigu užtikrinimo sistemos nepavyks įgyvendinti, įmonė veikiausiai bus likviduota.
57. Įstaigos turėtų visas Reglamento (ES) Nr. 2015/848⁵ A priede išvardytas priemones laikyti į bankrutuojančio asmens statusą panašiu statusu ar užtikrinimo priemone.

⁵ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 2015/848 dėl nemokumo bylų (OL L 141, 2015 6 5, p. 19).

Kiti tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai

58. Be Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 3 dalyje nurodytų tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymių įstaigos savo vidaus politikos nuostatuose ir procedūrose turėtų nurodyti kitus papildomus įsipareigojančiojo asmens tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymius. Šie papildomi požymiai turėtų būti nurodyti kiekvienai pozicijų rūšiai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 142 straipsnio 1 dalies 2 punkte, nurodant šių pozicijų rūšių ypatumus; jie taip pat turėtų būti nurodyti visoms verslo linijoms, juridiniams subjektams ar geografinėms vietovėms. Nustačius papildomą tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymį (tai gali būti požymiai, nustatyti remiantis vidaus arba išorės informacija), pozicijos turėtų būti automatiškai perklasifikuotos į neįvykdytas pozicijas arba kiekvienas atvejis turėtų būti vertinamas atskirai.
59. Galimi tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai, į kuriuos įstaigos gali atsižvelgti remdamosi vidaus informacija, yra šie:
- (a) skolininkas nebegali mokėti įmokų naudodamasis savo nuolatiniais pajamų šaltiniais;
 - (b) yra pagrįstų abejonių dėl skolininko gebėjimo ateityje gauti pastovius ir pakankamus grynujų pinigų srautus;
 - (c) bendras skolininko finansinio įsiskolinimo lygis gerokai padidėjo arba galima pagrįstai tikėtis, kad tokie pokyčiai įvyks;
 - (d) skolininkas pažeidė kredito sutarties sąlygas;
 - (e) įstaiga pareikalavo užtikrinimo priemonės, įskaitant garantiją;
 - (f) tuo atveju, kai pozicijos priklauso vienam asmeniui – įmonei, kuri visiškai priklauso vienam asmeniui, bankrotas, jeigu šis asmuo įstaigai suteikė asmeninę garantiją dėl visų įmonės įsipareigojimų;
 - (g) mažmeninių pozicijų, kai kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis taikoma individualios kredito priemonės lygmeniu, atveju – tai, kad didelė viso įsipareigojančiojo asmens įsipareigojimo dalis yra neįvykdyta;
 - (h) kai pozicija pagal 2014 m. balandžio 16 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 680/2014 su pakeitimais, padarytais Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2015/227, V priedą nurodoma kaip neveiksni, išskyrus atvejus, kai kompetentingos institucijos, remdamosi Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 dalies b punktu, 90 pradelstų dienų laikotarpį pakeičia 180 pradelstų dienų laikotarpiu.
60. Įstaigos taip pat turėtų atsižvelgti į išorės duomenų bazėse, įskaitant kreditų registrus, makroekonominis rodiklius ir viešus informacijos šaltinius, pvz., žiniasklaidos straipsnius ir

finansų analitikų ataskaitas, pateikiamą informaciją. Tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai, į kuriuos įstaigos gali atsižvelgti remdamosi išorės informacija, yra šie:

- (a) atitinkamame kreditų registre užfiksuota, kad buvo labai vėluojama sumokėti kitiems kreditoriams;
- (b) krizė sektoriuje, kuriame sandorio šalis vykdo veiklą, ir neužtikrinta sandorio šalies padėtis šiame sektoriuje;
- (c) finansinio turto aktyviosios rinkos išnykimas dėl skolininko patiriamų finansinių sunkumų;
- (d) įstaiga turi informacijos, kad trečioji šalis, visų pirma kita įstaiga, paprašė įsipareigojančiajam asmeniui suteikti bankrutuojančio asmens statusą arba pritaikyti panašią užtikrinimo priemonę.

61. Nurodydamos tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymius, įstaigos turėtų atsižvelgti į santykius susijusių klientų grupių viduje, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 39 punkte. Visų pirma įstaigos savo vidaus politikos nuostatuose turėtų nurodyti, kada vieno įsipareigojančiojo asmens, priklausančio susijusių klientų grupei, įsipareigojimų neįvykdymas turi užkrečiamą poveikį kitiems šios grupės subjektams. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 172 straipsnio 1 dalies d punktą tokie nurodymai turėtų būti suderinti su atitinkama atskiro įsipareigojančiojo asmens pozicijų priskyrimo įsipareigojančiojo asmens rangui ir susijusių klientų grupėms politika. Tais atvejais, kai tokie kriterijai nėra nustatyti nestandartinei situacijai, įsipareigojančiajam asmeniui, kuris priklauso susijusių klientų grupei, neįvykdžius įsipareigojimų, įstaigos turėtų kiekvienu konkrečiu atveju įvertinti visų kitų šios grupės subjektų tikėtiną kreditinių įsipareigojimų neįvykdymą.
62. Jeigu įstaiga įsigijo arba inicijavo labai diskontuotą finansinį turtą, įstaigos turėtų įvertinti, ar šis diskontas atspindi pablogėjusią įsipareigojančiojo asmens kredito kokybę ir ar, remiantis šiomis gairėmis, yra kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymių. Tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo vertinime turėtų būti nurodyta visa suma, kurią įsipareigojantis asmuo yra skolingas, nesvarbu kokią kainą įstaiga sumokėjo už turtą. Šis vertinimas gali būti grindžiamas išsamiu patikrinimu, atliktu prieš įsigyjant turtą, arba analize, atlikta apskaitos tikslais, siekiant nustatyti, ar turto kredito kokybė yra pablogėjusi.
63. Įstaigos turėtų taikyti tinkamą politiką ir procedūras kreditinio sukčiavimo atvejams nustatyti. Paprastai, kai nustatomas kreditinio sukčiavimo atvejis, pozicija jau yra neįvykdyta, remiantis tuo, kad buvo smarkiai vėluojama atlikti mokėjimus. Tačiau, jeigu kreditinio sukčiavimo atvejis nustatomas prieš pripažįstant kreditinių įsipareigojimų neįvykdymą, tai turėtų būti laikoma papildomu tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiu.

Su tikėtinu kreditinių įsipareigojimų neįvykdymu susiję valdymo procesai

64. Kad galėtų užtikrinti nuoseklų ir veiksmingą kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymą, įstaigos turėtų nustatyti su jos taikymu susijusią politiką, o visų pirma – vykdyti aiškią politiką ir nustatyti procedūras, pagal kurias taikomi tikėtinu kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo kriterijai, nustatyti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 3 dalyje, ir visi kiti įstaigos nurodyti tikėtinu kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai, nustatyti visų rūšių pozicijoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 142 straipsnio 1 dalies 2 punkte, ir visoms verslo linijoms, juridiniams subjektams bei geografinėms vietovėms.
65. Įstaigos turėtų apibrėžti tinkamus kiekvieno tikėtinu kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymio nustatymo metodus, taip pat informacijos šaltinius ir stebėsenos periodiškumą. Informacijos šaltiniai turėtų apimti ir vidaus, ir išorės informacijos šaltinius, įskaitant visų pirma atitinkamas išorės duomenų bazines ir registrus.

6. Kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymas išorės duomenyse

66. Įstaigos, taikančios IRB metodą ir naudojančios išorės duomenis rizikos parametrams apskaičiuoti pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 4 dalį, turėtų taikyti šiame skirsnyje nustatytus reikalavimus.
67. Taikant Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 4 dalį, įstaigos turėtų atlikti visus šiuos veiksmus:
- (a) patikrinti, ar išorės duomenyse taikoma kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis atitinka Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnį;
 - (b) patikrinti, ar išorės duomenyse taikoma kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis atitinka atitinkamam pozicijų portfeliui įstaigos taikomą kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį; visų pirma reikia atkreipti dėmesį į šiuos elementus: pradelstų dienų skaičiavimą ir jų skaičių, kurį pasiekus konstatuojamas kreditinių įsipareigojimų neįvykdymas, pradelstiems kreditiniams įsipareigojimams nustatytos reikšmingumo ribos struktūrą ir ribinę vertę, būtino restruktūrizavimo, dėl kurio konstatuojamas kreditinių įsipareigojimų neįvykdymas, apibrėžtį, specifinės kredito rizikos koregavimų, dėl kurių konstatuojamas kreditinių įsipareigojimų neįvykdymas, rūšį bei dydį ir kriterijus, kuriuos įvykdžius grąžinamas kreditinių įsipareigojimų vykdymo statusas;

- (c) dokumentuoti išorės duomenų šaltinius, išorės duomenyse taikomą kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį, atliktą analizę ir visus nustatytus skirtumus.
68. Kiekvieną kartą, kai, atlikus 67 dalyje minėtą vertinimą, nustatomas išorės duomenyse taikomos kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties skirtumas, įstaigos turėtų atlikti visus šiuos veiksmus:
- (a) įvertinti, ar, šią apibrėžtį suderinus su vidaus kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtimi, padidėtų arba sumažėtų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklis, ar to neįmanoma nustatyti;
 - (b) atlikti atitinkamus išorės duomenų koregavimus arba gebėti įrodyti, kad poveikio visiems rizikos parametrams ir nuosavų lėšų reikalavimams skirtumas yra labai mažas.
69. Kalbant apie kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties skirtumą, nustatytą atlikus 67 dalyje minėtą vertinimą, visumą ir atsižvelgiant į koregavimus, atlikus pagal 68 dalies b punktą, įstaigos turėtų gebėti kompetentingoms institucijoms įrodyti, kad jos deramai užtikrino bendrą atitiktą vidaus kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžčiai, taip pat, jeigu įmanoma, atitinkamos rūšies pozicijų kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį pagal vidaus duomenis palyginti su tuo pačiu rodikliu pagal išorės duomenis.
70. Jeigu, atlikus 67 dalyje minėtą vertinimą, nustatomi kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties skirtumai, kurie, kaip paaiškėja pritaikius 68 dalyje nustatytą procedūrą, nėra nereikšmingi, tačiau jų neįmanoma pašalinti pakoregavus išorės duomenis, įstaigos, apskaičiuodamos rizikos parametrus, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 179 straipsnio 1 dalies f punkte, privalo taikyti tinkamą konservatyvumo atsargą. Tokiu atveju įstaigos turėtų užtikrinti, kad, nustatant šią papildomą konservatyvumo atsargą, būtų atsižvelgta į likusių kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties skirtumų reikšmingumą ir galimą jų poveikį visiems rizikos parametrams.

7. Kreditinių įsipareigojimų vykdymo statuso atkūrimo kriterijai

Būtiniosios kreditinių įsipareigojimų vykdymo statuso atkūrimo sąlygos

71. Taikant Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 5 dalį, išskyrus 72 dalyje nurodytus atvejus, įstaigos turėtų įvykdyti visas šias sąlygas:
- (a) laikytis požiūrio, kad pozicija, kurios atžvilgiu praeityje yra buvę įsipareigojimų neįvykdymo atvejų, nėra susijusi su tolesne įsipareigojimų neįvykdymo grėsme, jeigu

nuo tada, kai Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 dalies b punkte ir 3 dalyje nustatytos sąlygos nustoja būti tenkinamos, praėjo bent trys mėnesiai;

- (b) atsižvelgti į įsipareigojančiojo asmens elgesį a punkte nurodytu laikotarpiu;
- (c) atsižvelgti į įsipareigojančiojo asmens finansinę padėtį a punkte nurodytu laikotarpiu;
- (d) pasibaigus a punkte nurodytam laikotarpiui, atlikti vertinimą, o jeigu įstaiga tebemano, jog mažai tikėtina, kad įsipareigojantysis asmuo, nesiimdamas užtikrinimo priemonės realizavimo, įvykdys visus savo įsipareigojimus, pozicijos turėtų toliau būti klasifikuojamos kaip neįvykdytos, kol įstaiga įsitikins, kad kredito kokybė iš tiesų pagerėjo ir šis pagerėjimas yra ilgalaikis;
- (e) naujos įsipareigojančiojo asmens pozicijos taip pat turėtų atitikti a–d punktuose nustatytas sąlygas, ypač jeigu šio įsipareigojančiojo asmens pozicijos, kurių atžvilgiu praeityje yra buvę įsipareigojimų neįvykdymo atvejų, buvo parduotos arba nurašytos.

Įstaigos gali a punkte nurodytą laikotarpį taikyti visoms pozicijoms arba taikyti skirtingus laikotarpius skirtingoms pozicijų rūšims.

72. Taikant Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 5 dalį ir kai šių gairių 49 dalyje aprašytas būtinas restruktūrizavimas taikytinas neįvykdytai pozicijai, neatsižvelgiant į tai, ar toks restruktūrizavimas atliktas prieš nustatant kreditinių įsipareigojimų neįvykdymą ar po to, įstaigos turėtų laikytis požiūrio, kad pozicija, kurios atžvilgiu praeityje yra buvę įsipareigojimų neįvykdymo atvejų, nėra susijusi su tolesne įsipareigojimų neįvykdymo grėsme, jeigu bent vieni metai praėjo nuo vėliausio iš toliau nurodytų įvykių:

- (a) nuo tada, kai buvo pratęstas restruktūrizavimo priemonių taikymas;
- (b) nuo tada, kai pozicija buvo klasifikuota kaip neįvykdyta;
- (c) nuo lengvatinio laikotarpio, įtraukto į restruktūrizavimo susitarimą, pabaigos.

73. Mažiausiai po vieno metų laikotarpio, nurodyto ankstesnėje dalyje, įstaigos turėtų atkurti pozicijos kreditinių įsipareigojimų vykdymo statusą, jeigu įvykdomos visos toliau nurodytos sąlygos:

- (a) tuo laikotarpiu įsipareigojantysis asmuo atliko reikšmingą mokėjimą; reikšmingas mokėjimas gali būti laikomas atliktu tuo atveju, jeigu skolininkas, pagal restruktūrizavimo susitarimus atlikdamas reguliarius mokėjimus, sumoka visą sumą, lygią sumai, kuri anksčiau buvo pradelsta (jeigu buvo pradelstų sumų) arba kuri buvo nurašyta (jeigu pradelstų sumų nebuvo) taikant restruktūrizavimo priemones;
- (b) tuo laikotarpiu mokėjimai buvo atliekami reguliariai pagal tvarkaraštį, taikytiną sudarius restruktūrizavimo susitarimus;

- (c) pagal tvarkaraštį, taikytiną sudarius restruktūrizavimo susitarimus, nėra pradelstų kreditinių įsipareigojimų;
- (d) netaikytini jokie Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 3 dalyje nurodyti tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai ar įstaigos nurodyti papildomi tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai;
- (e) įstaiga neturi kitų priežasčių manyti, jog mažai tikėtina, kad įsipareigojantysis asmuo įvykdys visus savo kreditinius įsipareigojimus pagal tvarkaraštį, taikytiną sudarius restruktūrizavimo susitarimus, nesiimdamas užtikrinimo priemonės realizavimo. Šiame vertinime įstaigos visų pirma turėtų išnagrinėti atvejus, kai didelę vienkartinę sumą sumokėti arba gerokai didesnius mokėjimus atlikti numatyta skolos grąžinimo tvarkaraščio pabaigoje;
- (f) naujos įsipareigojančiojo asmens pozicijos taip pat turėtų atitikti a–e punktuose nustatytas sąlygas, ypač jeigu šio įsipareigojančiojo asmens pozicijos, kurių atžvilgiu praeityje yra buvę įsipareigojimų neįvykdymo atvejų ir kurioms buvo taikomas būtinas restruktūrizavimas, buvo parduotos arba nurašytos.

74. Jeigu dėl tokio įvykio, kaip įsipareigojančiojo asmens susijungimas, įsigijimas ar kitas panašus sandoris, įsipareigojantysis asmuo pasikeičia, įstaiga neturėtų taikyti 73 dalies (a) punkto. Tačiau jeigu pasikeičia įsipareigojančiojo asmens pavadinimas, įstaigos šią dalį turėtų taikyti.

Politikos veiksmingumo stebėseną

75. Taikant Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 5 dalį, įstaiga turėtų apibrėžti aiškius kriterijus ir politiką, kuriais būtų nustatyta, kada įsipareigojančiajam asmeniui galima atkurti kreditinius įsipareigojimus vykdančio asmens statusą, o visų pirma būtų paaiškinti šie du aspektai:

- (a) kada galima manyti, kad įsipareigojančiojo asmens finansinė padėtis pagerėjo pakankamai, kad jis galėtų visiškai ir laiku įvykdyti kreditinį įsipareigojimą;
- (b) kada, tikėtina, įsipareigojimas iš tikrųjų bus įvykdytas, net jeigu pagal a punktą įsipareigojančiojo asmens finansinė padėtis pagerėjo.

76. Įstaigos turėtų reguliariai stebėti 75 dalyje minėtos politikos veiksmingumą ir visų pirma stebėti bei analizuoti:

- (a) įsipareigojančiųjų asmenų arba priemonių statuso pokyčius;
- (b) taikomos politikos poveikį pradelstų įsipareigojimų įvykdymo rodikliams;
- (c) taikomos politikos poveikį daugelio kreditinių įsipareigojimų neįvykdymui.

77. Numatoma, kad įstaiga turės ribotą skaičių įsipareigojančiųjų asmenų, kurie neįvykdys įsipareigojimų netrukus po to, kai jiems bus atkurtas kreditinius įsipareigojimus vykdančio asmens statusas. Jeigu yra daug atvejų, kai neįvykdoma daugelis kreditinių įsipareigojimų, įstaiga turėtų peržiūrėti savo pozicijų perklasifikavimo politiką.
78. Į įsipareigojančiųjų asmenų arba priemonių statuso pokyčių analizės rezultatus visų pirma reikėtų atsižvelgti nustatant 71–72 dalyse nurodytus laikotarpius. Pozicijoms, kurios buvo klasifikuotos kaip neįvykdytos per paskutinius 24 mėnesius, įstaigos gali nustatyti ilgesnius laikotarpius.

8. Kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymo nuoseklumas

Apžvalga

79. Įstaigos turėtų taikyti tinkamus mechanizmus ir procedūras, siekdamos užtikrinti, kad kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis būtų taikoma ir vartojama teisingai, ir visų pirma užtikrinti, kad:
- (a) vieno įsipareigojančiojo asmens kreditinių įsipareigojimų neįvykdymas visoje įstaigoje būtų nuosekliai nustatomas visų šio įsipareigojančiojo asmens pozicijų atžvilgiu visose atitinkamose IT sistemose, taip pat visuose grupėi priklausančiuose juridiniuose subjektuose ir visose geografinėse vietovėse pagal 80–82 dalis arba, mažmeninių pozicijų atžvilgiu, pagal 92–94 dalis;
 - (b) būtų įvykdyta viena iš šių sąlygų:
 - i. tą pačią kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį įstaiga, patronuojančioji įmonė ir visos jos patronuojamosios įmonės nuosekliai taiko visų rūšių pozicijoms;
 - ii. jeigu grupėje arba skirtingų rūšių pozicijoms taikomos skirtingos kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtys, kiekvienos kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymo sritis aiškiai nurodoma pagal 83–85 dalis.

Nuoseklus vieno įsipareigojančiojo asmens kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo nustatymas

80. Taikant 79 dalies a punktą, įstaigos turėtų įdiegti tinkamas procedūras ir mechanizmus, siekdamos užtikrinti, kad vieno įsipareigojančiojo asmens kreditinių įsipareigojimų neįvykdymas visoje įstaigoje būtų nuosekliai nustatomas visų šio įsipareigojančiojo asmens

pozicijų atžvilgiu visose atitinkamose IT sistemose, taip pat visuose grupei priklausančiuose juridiniuose subjektuose ir visose geografinėse vietovėse, kuriose įsipareigojantysis asmuo vykdo veiklą ne juridinio subjekto vardu.

81. Jeigu pagal vartotojų apsaugos teisės aktus, banko paslaptį reglamentuojančius ar kitus teisės aktus skirtingiems įstaigos, patronuojančiosios įmonės ar jos patronuojamųjų įmonių juridiniams subjektams draudžiama tarpusavyje keistis kliento duomenimis ir dėl to, nustatant įsipareigojančiojo asmens kreditinių įsipareigojimų neįvykdymą, atsiranda neatitikimų, įstaigos turėtų apie šias teises kliūtis informuoti savo kompetentingas įstaigas ir, jeigu jos taiko IRB metodą, taip pat turėtų įvertinti neatitikimų, atsirandančių nustatant įsipareigojančiojo asmens kreditinių įsipareigojimų neįvykdymą, reikšmingumą ir galimą jų poveikį rizikos parametrų įverčiams.
82. Be to, jeigu nuosekliai nustatyti įsipareigojančiojo asmens kreditinių įsipareigojimų neįvykdymą visoje įstaigoje, patronuojančiojoje įmonėje ar bet kurioje iš jos patronuojamųjų įmonių yra labai sudėtinga ir tam reikia sukurti centralizuotą visų klientų duomenų bazę arba įdiegti kitus mechanizmus ar procedūras kiekvieno kliento statusui visuose grupės juridiniuose subjektuose tikrinti, įstaigoms nereikia taikyti tokių mechanizmų ar procedūrų, jeigu jos gali įrodyti, kad neatitikties poveikis yra nereikšmingas, nes grupei priklausančios atitinkami juridiniai subjektai neturi arba turi labai mažai bendrų klientų ir šių klientų pozicijos yra nereikšmingos.

Nuoseklus kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymas visų rūšių pozicijoms

83. Taikant 79 dalies b punktą, įstaiga, patronuojančioji įmonė ar bet kuri iš jos patronuojamųjų įmonių turėtų vienos rūšies pozicijoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 142 straipsnio 1 dalies 2 punkte, taikyti tą pačią kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį. Jos gali taikyti skirtingas kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis skirtingų rūšių pozicijoms, taip pat tam tikriems juridiniams subjektams arba kai veikla geografinėse vietovėse vykdoma ne juridinio subjekto vardu, jeigu tai pateisinama tuo, kad skirtingose jurisdikcijose taikomi labai skirtingi vidaus rizikos valdymo metodai arba skirtingi teisiniai reikalavimai, ir visų pirma tuo, kad:
 - (a) kompetentingos įstaigos pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 2 dalies d punktą savo jurisdikcijose nustato skirtingas reikšmingumo ribines vertes;
 - (b) tam tikrose jurisdikcijose pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 dalies b punktą tam tikrų rūšių pozicijoms, kurioms taikomas IRB metodas, nustatytas ne 90, o 180 pradelstų dienų laikotarpis;
 - (c) tam tikriems juridiniams subjektams, geografinėms vietovėms arba tam tikrų rūšių pozicijoms nustatyti papildomi tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai.

84. Taikant 79 dalies b punkto ii papunktį, kai įvairių rūšių pozicijoms pagal 83 dalį taikomos skirtingos kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtys, įstaigų vidaus procedūromis, susijusiomis su kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymu, turėtų būti užtikrinama, kad būtų įvykdytos abi šios sąlygos:

(a) turi būti aiškiai nustatyta kiekvienos apibrėžties taikymo sritis;

(b) tam tikrai pozicijų rūšiai, teisiniam subjektui ar geografinei vietai nustatyta kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis nuosekliai taikoma visoms pozicijoms, kurios patenka į atitinkamos kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymo sritį.

85. Be to, kai taikomos reitingų sistemos, apimančios skirtingas kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis, IRB metodą taikančios įstaigos turėtų užtikrinti, kad į skirtingų kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžčių vartojimą būtų tinkamai atsižvelgta apskaičiuojant rizikos parametrus.

9. Kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymas mažmeninėms pozicijoms

Kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymo mažmeninėms pozicijoms lygmuo

86. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą mažmeninių pozicijų atveju įstaigos gali kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį taikyti individualios kredito priemonės lygmeniu, o ne visų skolininko įsipareigojimų atžvilgiu. Todėl IRB metodą taikančios įstaigos mažmeninėms pozicijoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 147 straipsnio 5 dalyje, kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį visų pirma gali taikyti individualios kredito priemonės lygmeniu. O štai standartizuotą kredito rizikos vertinimo metodą taikančios įstaigos kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį individualios kredito priemonės lygmeniu gali taikyti visoms pozicijoms, atitinkančioms Reglamento (ES) Nr. 575/2013 123 straipsnyje nustatytus kriterijus, net jeigu kai kurios iš šių pozicijų priskirtos kitai pozicijų klasei, kad joms būtų galima priskirti rizikos koeficientą, pvz., pozicijoms, užtikrintoms nekilnojamojo turto hipotekomis.

87. Įstaigos turėtų pasirinkti, ar, atsižvelgiant į jų taikomus vidaus rizikos valdymo metodus, kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis visoms mažmeninėms pozicijoms bus taikoma įsipareigojančiojo asmens ar kredito priemonės lygmeniu.

88. Kai kurių rūšių pozicijoms įstaigos gali kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį taikyti įsipareigojančiojo asmens lygmeniu, o kitoms – individualios kredito priemonės lygmeniu, jeigu tai tinkamai pateisinama taikomais vidaus rizikos valdymo metodais, pvz., tuo, kad patrunuojamoji įmonė taiko kitokį verslo modelį, ir jeigu yra įrodymų, jog užtikrinama, kad atvejų, kai tiems patiems klientams skirtingu lygmeniu taikomos skirtingos kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtys, būtų kuo mažiau.
89. Jeigu įstaigos nusprendžia pagal 88 dalį kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį skirtingų rūšių mažmeninėms pozicijoms taikyti skirtingais lygmenimis, jos turėtų užtikrinti, kad kiekvienos kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymo sritis būtų aiškiai nurodyta ir kad ji visą laiką būtų nuosekliai taikoma įvairių rūšių mažmeninėms pozicijoms. IRB metodą taikančioms įstaigoms reikėtų užtikrinti, kad rizikos įverčiai tinkamai atspindėtų kiekvienos rūšies pozicijoms taikomą kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį.
90. Jeigu įstaigos kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį tam tikriems mažmeninių pozicijų portfeliams taiko skirtingais lygmenimis, bendriems klientams tokiuose portfeliuose taikoma tvarka turėtų būti nustatyta įstaigų vidaus politikos nuostatuose ir procedūrose. Visų pirma, jeigu pozicija, kuriai kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis taikoma įsipareigojančiojo asmens lygmeniu, atitinka abi arba vieną iš Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 dalies a arba b punkte nustatytų sąlygų, visos to įsipareigojančiojo asmens pozicijos turėtų būti laikomos neįvykdytomis, įskaitant tas, kurioms kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis taikoma individualios kredito priemonės lygmeniu. Jeigu pozicija, kuriai kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis taikoma individualios kredito priemonės lygmeniu atitinka šias sąlygas, kitos įsipareigojančiojo asmens pozicijos neturėtų būti automatiškai perklasifikuotos į neįvykdytas. Tačiau įstaigos, remdamosi kitais tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiais, kaip numatyta 92–94 dalyse, gali kitas pozicijas klasifikuoti kaip neįvykdytas.
91. Ta pati taisyklė turėtų būti taikoma įsipareigojantiems asmenims, kuriems taikomas standartizuotas kredito rizikos vertinimo metodas, jeigu kai kurios įsipareigojančiojo asmens pozicijos atitinka Reglamento (ES) Nr. 575/2013 123 straipsnyje nustatytus reikalavimus, o kitos to paties įsipareigojančiojo asmens pozicijos yra vertybinių popierių pavidalo, todėl negali būti laikomos mažmeninėmis. Jeigu vertybinių popierių pavidalo pozicija atitinka abi arba vieną iš Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 dalies a arba b punkte nustatytų sąlygų, visos to įsipareigojančiojo asmens pozicijos turėtų būti laikomos neįvykdytomis. Jeigu pozicija, atitinkanti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 123 straipsnyje nustatytus reikalavimus, atitinka šias sąlygas, o įstaiga kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį taiko individualios kredito priemonės lygmeniu, kitos įsipareigojančiojo asmens pozicijos neturėtų būti automatiškai perklasifikuotos į neįvykdytas. Tačiau įstaigos gali kitas pozicijas klasifikuoti kaip neįvykdytas, remdamosi kitais tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiais, kaip numatyta 92–94 dalyse.

Kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymas mažmeninėms pozicijoms kredito priemonės lygmeniu

92. Jeigu pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis mažmeninėms pozicijoms taikoma individualios kredito priemonės lygmeniu, įstaigos neturėtų skirtingų to paties įsipareigojančiojo asmens pozicijų automatiškai tuo pačiu metu priskirti neįvykdytomis. Vis dėlto įstaigos turėtų atsižvelgti į tai, kad kai kurie kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai yra susiję su įsipareigojančiojo asmens padėtimi, o ne su konkrečios pozicijos statusu. Šiuo atveju visų pirma kalbama apie Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 3 dalies e ir f punktuose nurodytus tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymius, susijusius su įsipareigojančiojo asmens bankrotu. Tais atvejais, kai taikytinas toks tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymis, įstaigos, neatsižvelgdamos į kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymo lygmenį, turėtų visas to paties įsipareigojančiojo asmens pozicijas laikyti neįvykdytomis.
93. Įstaigos taip pat turėtų išnagrinėti kitus tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymius ir, atsižvelgdamos į savo vidaus politiką ir procedūras, nurodyti, kurie tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai atspindi bendrą įsipareigojančiojo asmens, o ne vienos pozicijos, padėtį. Tais atvejais, kai taikytini tokie tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai, visos įsipareigojančiojo asmens pozicijos, neatsižvelgiant į kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymo lygmenį, turėtų būti laikomos neįvykdytomis.
94. Be to, jeigu didelė dalis įsipareigojančiojo asmens pozicijų yra neįvykdytos, įstaigos gali manyti, jog mažai tikėtina, kad kiti to įsipareigojančiojo asmens įsipareigojimai bus visiškai įvykdyti nesiiimant tokių veiksmų kaip užtikrinimo priemonės realizavimas, ir atitinkamai laikyti juos neįvykdytais.

Kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymas mažmeninėms pozicijoms įsipareigojančiojo asmens lygmeniu

95. Kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymas mažmeninėms pozicijoms įsipareigojančiojo asmens lygmeniu reiškia, kad, jeigu kuris nors įsipareigojančiojo asmens kreditinis įsipareigojimas atitinka abi arba vieną iš Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 dalies a arba b punkte nustatytų sąlygų, visos to įsipareigojančiojo asmens pozicijos turėtų būti laikomos neįvykdytomis. Įstaigos, kurios nusprendžia kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį mažmeninėms pozicijoms taikyti įsipareigojančiojo asmens lygmeniu, į savo vidaus politiką ir procedūras turėtų įtraukti išsamias taisykles, kuriose būtų nustatyta, kaip vertinti bendrus kreditinius įsipareigojimus ir tarp pozicijų plintantį užkrečiamą kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo poveikį.
96. Bendrą kreditinį įsipareigojimą įstaigos turėtų laikyti dviejų arba daugiau įsipareigojančiųjų asmenų, kurie vienodai atsako už kreditinio įsipareigojimo įvykdymą, pozicija. Ši sąvoka

netaikytina atskiro įsipareigojančiojo asmens kreditiniam įsipareigojimui, kurį garantija ar kitokia kredito užtikrinimo priemone užtikrina kitas asmuo arba subjektas.

97. Jeigu dviejų arba daugiau įsipareigojančiųjų asmenų bendras kreditinis įsipareigojimas atitinka abi arba vieną iš Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 dalies a arba b punkte nustatytų sąlygų, įstaigos turėtų visus kitus tos pačios įsipareigojančiųjų asmenų grupės bendrus kreditinius įsipareigojimus ir visas tų įsipareigojančiųjų asmenų atskiras pozicijas laikyti neįvykdytomis, išskyrus atvejus, kai jos gali pagrįsti, kad atskiros pozicijos negali būti pripažintos neįvykdytomis, nes tenkinama bent viena iš šių dviejų sąlygų:

(a) įvykdyti bendrą kreditinį įsipareigojimą vėluojama dėl to, kad teisme nagrinėjamas atskirų įsipareigojančiųjų asmenų, atsakingų už šio bendro kreditinio įsipareigojimo vykdymą, ginčas arba speciali išorės įstaiga vykdo kitą oficialią procedūrą, per kurią pagal atitinkamoje jurisdikcijoje taikomą teisinę sistemą priimamas privalomas sprendimas, o atskirų įsipareigojančiųjų asmenų finansinė padėtis susirūpinimo nekelia;

(b) bendras kreditinis įsipareigojimas yra nereikšminga visos atskiro įsipareigojančiojo asmens įsipareigojimų sumos dalis.

98. Neįvykdžius bendro kreditinio įsipareigojimo, kiti atskirų įsipareigojančiųjų asmenų ir kitų su šiuo neįvykdytu kreditiniu įsipareigojimu nesusijusių asmenų ar subjektų bendri kreditiniai įsipareigojimai neturėtų būti pripažįstami neįvykdytais, tačiau įstaigos turėtų įvertinti, ar atitinkamo bendro kreditinio įsipareigojimo neįvykdymas yra tikėtino kitų bendrų kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymis.

99. Jeigu atskiro įsipareigojančiojo asmens kreditinis įsipareigojimas atitinka abi arba vieną iš Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 dalies a arba b punkte nustatytų sąlygų, šis kreditinių įsipareigojimų neįvykdymas neturėtų automatiškai paveikti kitų to paties įsipareigojančiojo asmens bendrų kreditinių įsipareigojimų, tačiau įstaigos vis dėlto turėtų tokius bendrus kreditinius įsipareigojimus įvertinti ir nustatyti, ar jiems būdingi galimi tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai, susiję su vieno iš įsipareigojančiųjų asmenų kreditinių įsipareigojimų neįvykdymu. Bet kuriuo atveju, jeigu atskiriems įsipareigojantiems asmenims priskirtas kreditinių įsipareigojimų nevykdančio asmens statusas, jų bendras kreditinis įsipareigojimas taip pat turėtų būti automatiškai laikomas neįvykdytu.

100. Įstaigos, remdamosi atitinkamų konkrečioje jurisdikcijoje taikytinų teisinių nuostatų analize, turėtų nustatyti ir savo vidaus politikos nuostatuose bei procedūrose numatyti, kaip nustatyti įsipareigojančiuosius asmenis, kurie teisiškai yra visiškai ir solidariai kartu su kitais įsipareigojančiais asmenimis atsakingi už tam tikrų įsipareigojimų vykdymą, todėl visiškai atsako už visos tų įsipareigojimų, išskyrus atskiro įsipareigojančiojo asmens kreditinius įsipareigojimus, kuriuos garantija ar kitokia kredito užtikrinimo priemone užtikrina kitas asmuo arba subjektas, sumos grąžinimą. Tipiškas pavyzdys – sutuoktinių pora, kai, remiantis atitinkamoje jurisdikcijoje taikomomis specialiomis teisinėmis nuostatomis, sutuoktinių turto

padalijimo tvarka netaikoma (atskiro turto sistema). Esant visiškai abipusei atsakomybei už visų įsipareigojimų vykdymą, vieno iš įsipareigojančiųjų asmenų kreditinių įsipareigojimų neįvykdymas turėtų būti laikomas kito įsipareigojančiojo asmens tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiu, todėl įstaigos turėtų įvertinti, ar individualūs ir bendri šių įsipareigojančiųjų asmenų kreditiniai įsipareigojimai turėtų būti laikomi neįvykdytais. Jeigu vienas iš solidariai įsipareigojančiųjų asmenų, kurie teisiškai yra visiškai atsakingi už visų įsipareigojimų vykdymą, turi bendrą kreditinį įsipareigojimą su kitu klientu, įstaiga turėtų įvertinti, ar tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai pasireiškia ir kitų bendrų kreditinių įsipareigojimų su trečiosiomis šalimis atžvilgiu.

101. Įstaigos taip pat turėtų išanalizuoti juridinių subjektų formas atitinkamose jurisdikcijose ir tai, kokia yra įmonės savininkų, partnerių, akcininkų ar įsipareigojimų valdytojų atsakomybė, atsižvelgiant į teisinę subjekto formą. Jeigu asmuo yra visiškai atsakingas už įmonės įsipareigojimų vykdymą, šiai įmonei neįvykdžius kreditinių įsipareigojimų, tas asmuo taip pat turėtų būti laikomas neįvykdžiusiu įsipareigojimų. Tais atvejais, kai visiškai atsakomybė už įmonės įsipareigojimų vykdymą netaikoma, įstaiga turėtų kreditinių įsipareigojimų neįvykdžiusios įmonės savininkus, partnerius ar svarbius akcininkus įvertinti ir nustatyti, ar jų individualiems įsipareigojimams būdingi tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai.
102. Be to, konkrečiu pavienio verslininko atveju, kai asmuo ir privačiu, ir komerciniu turtu yra visiškai atsakingas ir už privačių, ir už komercinių įsipareigojimų vykdymą, neįvykdžius bet kurio iš privačių ar komercinių įsipareigojimų, visi privatūs ir komerciniai tokio asmens įsipareigojimai taip pat turėtų būti laikomi neįvykdytais.
103. Jeigu kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis mažmeninėms pozicijoms taikoma įsipareigojančiojo asmens lygmeniu, reikšmingumo riba taip pat turėtų būti taikoma įsipareigojančiojo asmens lygmeniu. Įstaigos savo vidaus politikos nuostatuose ir procedūrose turėtų aiškiai nustatyti, kaip vertinti bendrus kreditinius įsipareigojimus taikant reikšmingumo ribą.
104. Sudėtinis įsipareigojantysis asmuo, t. y. atskirų įsipareigojančiųjų asmenų grupė, turinti bendrą įsipareigojimą įstaigai, turėtų būti vertinama kaip nuo pavienių įsipareigojančiųjų asmenų atskiras įsipareigojantysis asmuo. Jeigu vėluojama įvykdyti bendrą kreditinį įsipareigojimą, šio vėlavimo reikšmingumas turėtų būti įvertintas taikant Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 2 dalies d punkte nustatytą reikšmingumo ribinę vertę visiems bendriems kreditiniams įsipareigojimams, priskirtiems šiai konkrečiai įsipareigojančiųjų asmenų grupei. Šiuo tikslu neturėtų būti atsižvelgiama į atskiras įsipareigojančiųjų asmenų, atsakingų už bendro kreditinio įsipareigojimo vykdymą, arba kitų tokių įsipareigojančiųjų asmenų pogrupių pozicijas. Tačiau, jeigu pažeidžiama tokiu būdu bendram įsipareigojančiajam asmeniui apskaičiuota reikšmingumo ribinė vertė, visi šios įsipareigojančiųjų asmenų grupės bendri kreditiniai įsipareigojimai ir visos atskiros įsipareigojančiųjų asmenų, atsakingų už bendro kreditinio įsipareigojimo vykdymą, pozicijos turėtų būti laikomos neįvykdytomis, išskyrus atvejus, kai tenkinama bent viena iš 97 dalyje nustatytų sąlygų.

105. Jeigu vėluojama įvykdyti atskirą kreditinį įsipareigojimą, šio vėlavimo reikšmingumas turėtų būti įvertintas taikant Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 2 dalies d punkte nustatytą reikšmingumo ribinę vertę visiems atskiriems šio įsipareigojančiojo asmens kreditiniams įsipareigojimams, neatsižvelgiant į jokių bendrus to įsipareigojančiojo asmens kreditinius įsipareigojimus su kitais asmenimis ar subjektais. Jeigu pažeidžiama tokiu būdu apskaičiuota reikšmingumo ribinė vertė, visos atskiros šio įsipareigojančiojo asmens pozicijos turėtų būti laikomos neįvykdytomis.

10. Dokumentavimas, vidaus politika ir rizikos valdymo procesai

Kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo nustatymas laiku

106. Įstaigos turėtų įdiegti veiksmingus procesus, kuriuos taikydamos galėtų gauti reikiamą informaciją ir taip laiku nustatyti kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo atvejus bei per kuo trumpesnį laiką ir, jeigu įmanoma, automatiškai atitinkamą informaciją perduoti darbuotojams, atsakingiems už kredito sprendimų priėmimą; taip pat visų pirma laikytis šių reikalavimų:

(a) taikant automatinius procesus, kaip antai pradelstų dienų skaičiavimas, kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai turėtų būti nustatomi kasdien;

(b) taikant rankiniu būdu valdomus procesus, kaip antai išorės šaltinių ir duomenų bazių tikrinimas, stebėjimo sąrašų analizė, restruktūrizuotų pozicijų sąrašų analizė, SKRK nustatymas, informacija turėtų būti atnaujinama tokiu dažnumu, kokio reikia, kad būtų užtikrintas kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo nustatymas laiku.

107. Įstaigos turėtų nuolat tikrinti, ar visos restruktūrizuotos neveiksnius pozicijos yra klasifikuotos kaip neįvykdytos ir joms taikomas būtinas restruktūrizavimas. Įstaigos taip pat turėtų reguliariai analizuoti restruktūrizuotas neveiksnius pozicijas, kad nustatytų, ar kuriai nors iš jų būdingas Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 3 dalies d punkte ir 49–55 dalyse nustatytas tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymis.

108. Kontrolės mechanizmais turėtų būti užtikrinama, kad svarbi informacija, nustatant kreditinių įsipareigojimų neįvykdymą, būtų naudojama iš karto ją gavus. Visos kreditinių įsipareigojimų neįvykdžiusio įsipareigojančiojo asmens pozicijos arba visos atitinkamos pozicijos, kai kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis mažmeninėms pozicijoms taikoma kredito priemonės lygmeniu, visose atitinkamose IT sistemose turėtų būti nedelsiant pažymėtos kaip neįvykdytos. Jeigu vėluojama įregistruoti kreditinių įsipareigojimų neįvykdymą, dėl tokių vėlavimų neturėtų atsirasti klaidų ar nesutapimų vykdant rizikos valdymą, teikiant informaciją apie riziką, apskaičiuojant nuosavų lėšų reikalavimus arba

naudojant duomenis kiekybiniam rizikos vertinimui atlikti. Visų pirma turėtų būti užtikrinta, kad vidaus ir išorės ataskaitų duomenys atspindėtų tokią padėtį, kai visos pozicijos yra tinkamai klasifikuotos.

Dokumentavimas

109. Įstaigos turėtų dokumentais pagrįsti savo kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymo politiką, įtraukdamos visas kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo nustatymo priežastis ir pasitraukimo kriterijus, taip pat aiškiai nustatyti kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymo sritį, taip pat visų pirma įvykdyti šias sąlygas:

- (a) dokumentuoti visų kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymių nustatymą;
- (b) dokumentuoti kreditinius įsipareigojimus vykdančio asmens statuso atkūrimo įsipareigojančiajam asmeniui kriterijų taikymą;
- (c) nuolat atnaujinti visų kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžčių registrą.

110. Taikant 109 dalies a punktą, įstaigos turėtų išsamiai dokumentuoti kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymą, įtraukdamos nurodymus, kaip nustatyti visus kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymius, įskaitant procesą, informacijos šaltinius ir atsakomybę už konkrečių kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymių nustatymą.

111. Taikant 109 dalies b punktą, įstaigos turėtų dokumentuoti kreditinius įsipareigojimus vykdančio asmens statuso atkūrimo įsipareigojimų neįvykdžiusiam asmeniui kriterijų taikymą, įskaitant procesus, informacijos šaltinius ir konkrečioms darbuotojams priskiriamą atsakomybę.

112. Taikant 110 ir 111 dalis, į dokumentus turėtų būti įtrauktas visų automatinų mechanizmų ir rankiniu būdu valdomų procesų aprašymas, o kalbant apie tuos atvejus, kai kokybiniai kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai arba kreditinius įsipareigojimus vykdančio asmens statuso atkūrimo kriterijai taikomi rankiniu būdu, aprašymas turėtų būti pakankamai išsamus, kad visi atsakingieji darbuotojai jį vienodai suprastų ir nuosekliai taikytų.

113. Taikant 109 dalies c punktą, įstaigos turėtų nuolat atnaujinti visų esamų ir ankstesnių kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties versijų registrą, pradedant bent šių gairių taikymo pradžios data. Į šį registrą turėtų būti įtraukta bent toliau nurodyta informacija:

- (a) kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymo sritis, jeigu įstaigoje, patronuojančiojoje įmonėje ar bet kurioje iš jos patronuojamųjų įmonių taikoma daugiau kaip viena kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis;
- (b) kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį ar apibrėžtis patvirtinantis organas ir kiekvienos iš šių kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžčių patvirtinimo data;
- (c) kiekvienos kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties nustatymo data;

- (d) trumpas visų paskutinės versijos pakeitimų aprašymas;
- (e) įstaigų, turinčių leidimą taikyti IRB metodą, atveju – priskirta pakeitimų kategorija, pateikimo kompetentingoms institucijoms data ir, jeigu taikytina, data, kai apibrėžtį patvirtino kompetentingos institucijos.

IRB metodą taikančioms įstaigoms taikomi vidaus valdymo reikalavimai

114. IRB metodą taikančios įstaigos turėtų taikyti tinkamus mechanizmus ir procedūras, siekdamos užtikrinti, kad kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis būtų teisingai taikoma ir vartojama, ir visų pirma užtikrinti, kad:

- (a) kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis ir jos taikymo sritis būtų tokia, kokia turi būti, kad pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 189 straipsnio 1 dalį ją patvirtintų valdymo organas arba jo paskirtas komitetas bei vyresnioji vadovybė;
- (b) kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis būtų nuosekliai naudojama nuosavų lėšų reikalavimams apskaičiuoti ir atliktų svarbų vaidmenį vidaus rizikos valdymo procesuose – būtų naudojama bent pozicijų stebėjimo srityje ir vyresniajai vadovybei bei valdymo organui pateikiamose vidaus ataskaitose;
- (c) vidaus audito padalinys ar kitas panašus nepriklausomas audito padalinys nuolat vertintų įstaigos taikomo kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo proceso patikimumą ir veiksmingumą, visų pirma atsižvelgdamas į tai, ar, kaip nustatyta 106–108 dalyse, kreditinių įsipareigojimų neįvykdymas nustatomas laiku, ir užtikrintų, kad valdymo organui arba jo paskirtam komitetui būtų tiesiogiai pateiktos vidaus audito peržiūros išvados ir atitinkamos rekomendacijos, taip pat būtų pranešta apie priemones, kurių imtasi nustatytiems trūkumams ištaisyti.